

Кошевець Е.Р.

курсант

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник – доцент
кафедри філософії та політології,
кандидат філософських наук*

Стояцька Г. М.

СОЦІАЛЬНИЙ ВПЛИВ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ

Відтоді, як у світі з'явилися та почали розвиватися локальні та глобальні інформаційні мережі, виник і новий вид злочинності – кіберзлочинність, який кожного року набирає неабияких обертів та несе за собою незворотні наслідки, вельми серйозні для соціуму. В сучасних умовах, через величезний потенціал і безмежні можливості Інтернет, які можуть бути використані для скоєння злочинів, приділення особливої уваги ймовірним зловживанням у кіберсфері стає для правоохоронних органів надзавданням.

Перший кіберзлочин, про який стало відомо громадскості, було вчинено у 1983 році в США. Це був перший зареєстрований Інтернет-злам, здійснений 6-ма підлітками, які називали себе «Група-414». Протягом 9 днів, вони зламали 60 комп'ютерів, серед яких були комп'ютери Лос-Аламоської державної лабораторії. Всі учасники цього угруповання отримали умовний термін покарання. Відтоді, варто констатувати що злочини у сфері інформаційних технологій стають все більш небезпечним через свою стрімку еволюцію в бік більшої витонченості та майстерності.

«Під кіберзлочинністю варто розуміти сукупність злочинів, що вчиняються у віртуальному просторі за допомогою комп'ютерних систем або шляхом використання комп'ютерних мереж та інших засобів доступу до віртуального простору, в сфері комп'ютерних мереж, а також проти комп'ютерних систем, комп'ютерних мереж і комп'ютерних даних» [1].

Сьогодні особливо актуальною є проблема захисту інформації. Багато проблем виникає у зв'язку з електронними крадіжками, вторгненнями до телефонних мереж для прослуховування, незаконної торгівлі послугами зв'язку, піратським програмним забезпеченням, порнографією, зброєю, наркотиками, обміну інформацією (ведення ділових справ), координацією злочинних дій [2].

Зазвичай, серед рис, найбільш притаманних для типового кіберзлочинця, виділяють наступні індивідуально-психологічні характеристики: озлобленість, мстивість, відхилення в психосексуальному

розвитку, виражені аутичні прояви у спілкуванні, соціальне аутсайдерство, користолюбство, виражені порушення емоційно-вольової сфери, заглибленість у свої думки, відсутність буттєвих ціннісних орієнтацій, викривлена система життєвих цінностей, тотальна недовірливість та виражений цинізм.

Серед мотивів, щ спричиняють скоєння кіберзлочинів, зазвичай фігурують:

- Корисливість – 66%;
- Політичні мотиви (злочини, які спрямовані на шпигунство, злочини у сфері фінансів, кредитної політики, дезорганізацію валютної системи країни) – 17%;
- Дослідницький інтерес – 7%;
- Хуліганство – 5%;
- Помста – 3%.

Професор філософії з Оксфорду Лучіано Флоріді (Luciano Floridi), який досліджує вплив інтернету на глобальні зміни в розвитку соціуму, зауважує, що «...наразі, ми переходимо до четвертого етапу становлення особистості, відповідно до якого онлайн та офлайн дії однаково впливають на наше життя. Раніше вважалося, що онлайн-життя є відокремленим від реальності. Але розмежування між реальністю і віртуальною активністю поступово зникало, а нові ініціативи на рівні державної влади закріплюють невідворотність відповідальності реальним життям за онлайн-поведінку» [3].

Ще 2014 року Китайська Народна Республіка опублікувала документ під назвою «Планування структури системи соціальних кредитів», в основі якого — призначення громадянам певного рівня довіри. Уряд сам визначатиме, наскільки громадянину можна довіряти на основі всієї його діяльності, включно з інтернет-активністю. Всі дії ретельно відстежуються та оцінюються: покупки в онлайн-магазинах; перебування в той чи інший момент часу; приятелювання; кількість годин, що витрачається на стримінг чи відеоігри; сплата або несплата рахунків і податків. Насправді, уявити таке легко, оскільки більшість з описаного відбувається вже, завдяки регулярному збору користувацької інформації через Google, Facebook, Instagram, фітнес-трекери типу Fitbit тощо [3]. Але у випадку з відстежуванням поведінки у КНР, всі дії громадянина (як позитивні, так і негативні), оцінюються та перераховуються у бали, сума яких свідчить про їх соціальну благонадійність. Порядок оцінювання встановлює державна влада, до компетенції якої тепер належить визначати, чи варто громадянину довіряти.

Тому варто зауважити, що не лише безконтрольність та розповсюдженість Інтернету серед усіх верств населення, відсутність захисних заходів з боку департаментів державних органів безпеки по боротьбі із кіберзлочинністю відносно місцевих Інтернет провайдерів, доступність інформації про методи скоєння кіберзлочинів становлять неабияку небезпеку для суспільства. Наразі, ця небезпека, почасти, походить

і від самої держави, яка може використовувати ресурси електронних мереж та кіберпростору для тиску на громадян, порушення прав і свобод, насадження авторитарної, насильницької ідеології тощо.

Підсумовуючи, варто зазначити, що рефлексію впливу кіберзлочинів на соціум необхідно чітко корелювати з підвищенням обізнаності громадян у даній сфері, посилення комп'ютерної грамотності усіх верств населення, особливо молоді, загального рівню освіченості тощо. Шлях просвітництва є запорукою зниження криміналізації соціуму, а у такій новітній сфері як кіберзлочинність це, фактично, є головною умовою правового балансу та гармонії як у локальних, так і у глобальній соціальних системах.

1. Голіна В.В., Головкін Б.М. Кримінологія: Загальна та Особлива частини. Навчальний посібник. Х.: Право, 2014. 513 с.
2. Біленчук П.Д. Портрет комп'ютерного злочинця. К., 1997. 48 с.
3. Big data meets Big Brother: as China moves to rate its citizens. Електронний ресурс. Режим доступу : [<https://www.wired.co.uk/article/chinese-government-social-credit-score-privacy-invasion>]
4. Конвенція про кіберзлочинність. Конвенція ратифікована із застереженнями і заявами Законом №2824-IV від 7.09.2005 ВВР 2006 № 5-6. ст.7
5. Прохоренко В. Кіберзлочинність для України стає актуальним поняттям. НБУ // Економічна правда. 26.02.2015.
6. Кіберзлочинність можна зупинити тільки разом // Україна: бізнес-ревію. № 5-6. 11.02.2016.

Літвінова О.С.

студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник – проректор
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор
Заслужений юрист України
Наливайко Л. Р.*

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

Кожен громадянин України незважаючи на свою стать має право на власний вибір роду занять. Так, робота присвячена гендерним аспектам і проблемам, зокрема у діяльності Збройних сил України.

Проблематика гендерної рівності у діяльності Збройних сил в умовах